చిన్నకథ

"అలక తీరింది!"

శ్రీ వి. యస్. జోగిపంతులు, బి. ఏ.,

"నా కేమిటో అక్కడికి వెళ్ళడానికి మనస్కరించడం లేదమ్మా!" అన్నాడు శంకరం. తల్లి మనస్సు చివుక్కుమంది. అయినా అతని అభిప్రాయం అతనిదే. రామచంద్రం గారి కంటె తను ఏమంత కాకపోయాడూ? ఆయన ఎక్కువేమి, తన తక్కువేమి? ఆయనా తనూ ఒకంతటివాళ్ళే నాయె! ఆయన పేరు వేయడమేమి. తనను పూర్తిగా విడవడమేమి? ఇదీ చిక్కు! తనంతటి మనిషికి అంతకంటె అవమానమేముంది? అసలు సుబ్బారాయుడుగారు తెలిసే చేశారా?- లేక ఆయనకు తెలీకుండా ఎవరేనా అచ్చు వేయించేశారా? అయినా ఇది రాంబాబుకి ఇష్టమయిందా? వాడి పెళ్ళిలో ఎంతో ఉత్సాహంగా, సరదాగా గడుపుదామనుకొని ఉవ్విళ్ళూరిన తనకి ఈ గొడవ దాపురించిందేమిటి- మధ్య? వెళ్ళి పెళ్ళిలో పాల్గోడానికి అంతగా మనస్కరించటం లేదాయె! అసలు వాళ్ళు 'బంధుమిత్రుల అభివందనములతో' అని జనరల్‌గా కొట్టిపారేస్తే ఏ గొడవా లేకపోను! అసలు అప్పుడు తన పేరు వేయలేదని తాను అభిమాన పడవలసిన అవుసరమే ఉండేది కాదు. కాని రాంబాబుకి తనో మేనత్త కొడుకూ, రామచంద్రంగారింకో మేనత్త కొడుకూ గద- అలాంటప్పుడు ఒకరిని స్మరించి మరొకరిని పూర్తిగా విస్మరించడం- అదేమిటో- తన హోదా మీద, తన గౌరవం మీద, తన అంతస్థుమీద వాళ్ళేదో, కుట్రపన్ని, చిన్న చూపు చూస్తున్నారని అతను మహా మథన పడ్డాడు, పాపం! ఇహ పెళ్ళిమాట తలపెట్ట కూడదనుకున్నాడు.

తల్లి కంటతడి బెట్టి- "నేను చచ్చాక మీరెలా వున్నా నాకే చింతా లేదు. నేను బ్రతికి వుండగా తోడ బుట్టిన వాడి కొడుకు పెళ్ళికి వెళ్ళకుండా ఉండలేను" అన్నది. శంకరం సహజంగా చాలా మెత్తని మనిషి. అయినా యీ విషయంలో మాత్రం అతను ఎందుకో అంత పట్టుదల చూపిస్తున్నాడు. అతని మానుషం అతని పట్టును విడదీయకుండా వుంది. తల్లి యీ విషయం గురించి అంత బాధ పడుతుందని తనకి తెలుసు- అయినా అదీ అధిగమిద్దామనుకున్నాడు. కాని సమక్షంలో తల్లి కంటనీరు చూసి అతనూ కరిగిపోయాడు. "ఛా! ఈపాటి దానికి అంతలేసి మాటలెందుకమ్మా, కళ్ళు తుడుచుకో! అలాగే వెడదాం. ఒక రోజు ముందుగానే వెడదాం, సరేనా?" అన్నాడు- అక్కడకు పోయి వేరే విధాల వాళ్ళకి తన ప్రతాపం ప్రదర్శిద్దామని! తల్లికి మాత్రం తన కొడుకుని మించిన బుద్ధిమంతుడూ, తెలివైనవాడూ ఈ ప్రపంచం మొత్తం మీదనే ఎవరూ లేరనిపించింది.

రాంబాబు ఎందుకో ఏమోగాని ఈ మధ్య ఎవరితోనూ అంతగా మాట్లాడ్డం లేదు. స్నానానికీ, భోజనానికీ తప్ప గది విడిచే రావడం లేదు. రామచంద్రం వచ్చినా, అతను వేరే పెళ్ళి పనులు చూస్తున్నాడు గాని, రాంబాబుతో మాట్లాడ్డమే లేదు. ఈ మార్పును అంతా గమనించారు. సుబ్బారాయుడుగారు చిరునవ్వు నవ్వుకున్నారు. పార్వతమ్మగారు ఏమిటో పాపం వుండి వుండి చాటుకి పోయి కళ్ళ నీరు పెట్టుకుంటోంది. శుభమల్లే ఇదేమిటని నలుగురూ అంటారని అక్కడి కక్కడే గట్టిగా ఒత్తుకొని మరీ పైకి వస్తోంది. మరెందుకూ గాదు- పెళ్ళి దగ్గర పడేసరికి ఎప్పుడూ ఎంతో ఉత్సాహంగా వుండే వాడు అలా మూతి ముడుచుకొని కూర్చుంటున్నాడు. ఎందుకో, ఏమో? అయితే ఒకటయి వుండాలి. పెళ్ళి కూతుర్ని ఎన్నుకోవడంలో రాంబాబు పాత్ర అతన్ని నిర్వహించుకోనీయలేదు. కనీసం రాంబాబు పిల్లని చూడనైనా లేదు. చదువుకున్నదో లేదో- కాస్త రూపవతి అవునో కాదో- తనలాంటి అభిరుచులు కల్గిన యువకుడికి ఆమె తగునో తగదో- తనకు ఏమీ తెలీదు. తన సుఖం ఆమాత్రం గమనించకుండా

నాన్నగారు యీ సంబంధం ఒప్పుకుంటారా? అయితే నాన్నగారు తన మేనత్తకు చేసిన సంబంధం విషయమై అతనింకా మరచిపోలేదు పాపం- 'తెస్తే వండి పొయ్యడం చస్తే ముండ మొయ్యడం' అన్నట్టే అయింది గాని సంసారిక జీవితం, ఆ సుఖం ఏమిటో ఆమెకు తెలీనే తెలీదు గదా! మరి తన విషయం అంతకన్నా భిన్నంగా చేస్తారని ఎక్కడ? అయినా జీవిత సర్వస్వానికి సంబంధించిన ఇంత పెద్ద విషయం నిర్ణయించడంలో తనకు స్వేచ్ఛ ఎందుకు లేకపోవాలి? ఆమాటకు వస్తే, తనకు నాన్నగారు స్వేచ్ఛ ఇచ్చిందెప్పుడు కనక! పట్నంలో అద్దెకు గది తీసుకోవడం వరకు అన్నీ నాన్నగారి ఆదేశాలే! 'నాకు కోటు అంత అవసరంలేదు నాన్నగారూ!' అంటే- 'ఛా! అంత చదువుతున్నవాడికి కోటు లేకపోతే ఎలాగ? మా కాలంలో మెట్రిక్లేషన్......' అని ఏదో అనేవారు. అదివరకు ఏ విషయంలోనూ లేని స్వేచ్ఛ తనకు ఈ విషయంలో లేకపోయిందని విచారించడం దేనికి? అయినా మానవ మాత్రుడు మథన పడుతున్నాడు. ధిక్కరించడానికైనా, చిన్న విషయాలలోనే ధైర్యం లేనివాడు- ఇలాంటి పెద్ద వ్యవహారాల్లో సాహసిస్తాడా? ఉహూఁ!

పెళ్ళి ఏర్పాట్లన్నీ పెళ పెళ లాడుతూ జరిగిపోతున్నాయ్. ఆ ఎత్తంతా చూస్తే 'వీరే ఆడ పెళ్ళివారా?' అనేలా వున్నయ్. అంతా హడావిడిగా అటూ ఇటూ తిరుగుతున్నారు. ఎవర్ని చూసినా ఎంతో సందడి. "గుమ్మాల్లో నుంచో వద్దని మీకు ఎన్నిసార్లు చెప్పాల్రా!" అని సుబ్బారాయుడిగారి గొంతు మాత్రం అంత గొడవలోనూ అడపా తడపా స్పష్టంగా వినబడుతోంది.

శంకరం వచ్చింది లగాయతు రాంబాబు గదిలోనే తిష్ట. ప్రొద్దుటినుంచీ ఏమిటేమిటో నూరి పోసేస్తున్నాడు- రాంబాబు అలాగే 'ఊఁ' కొడుతున్నాడు.

"ఇంత పెద్ద విషయంలో నీకు స్వేచ్ఛ లేకపోవడం..." మాట తపీమని ఆగిపోయింది. పార్వతమ్మగారు అలా వెడుతూ గదిలోకి తొంగిచూసింది. అంతే! రథం మళ్ళీ కదిలింది. "ఇదే నే నైతే ఆరు మూడైనా, మూడు ఆరైనా........" మళ్ళా ఎవరో వస్తున్న అలికిడయింది. శంకరానికి వళ్ళు మండింది. లేచి తలుపు గడియ వేసి వచ్చాడు. "కనీసం పిల్లనైనా చూపించక పోవడం ఎంత దారుణం- ఆలోచించు. ఇది నా లాంటి వాళ్ళు హర్షించ లేరు సుమా!"— మొదలు పెట్టి ఏమేమో చెప్పుకు పోతున్నాడు— చెప్పేశాడు! "ఆ శుభలేఖ లొకటి ఎవడు రాస్త? బుధ్ధి వుండక్కర్లేదూ? అన్నీ అచ్చు తప్పులే! నీ పేరుకు డిగ్రీ తగిలించొద్దూ. అబ్బెబ్బే. వర్ధి అడివి మాలోకం అయిపోయిందనుకో..." "శంకరం అన్నయ్యా నిన్ను పిన్ని రమ్మంటోంది"— పిలుపు! శంకరం తలుపు దగ్గరసా పెట్టి అవతలకు వెళ్ళాడు. రాంబాబుకి ఎందుకో నవ్వొచ్చింది.

పెళ్ళివారంతా తరలి వెళ్ళారు. ఊరంతా అదోలా కనబడింది వారికి. ముఖ్యంగా శంకరానికి కిష్కింధా పట్టణంలా కనబడింది. తన కోపానికి ఆజ్యం పోసినయ్ అక్కడి పరిస్థితులు. సుబ్బారాయుడిగారికీ, పార్వతమ్మగారికీ తదితరులైన మగపెళ్ళి వారందరికీ ఆడపెళ్ళివారి ఆతిథ్యవిధానాలూ, ఆ ఏర్పాట్లూ అన్నీ చాలా సంతృప్తి కలిగించాయి. రాంబాబుకి కూడా కొంత ఆశ్చర్యం కలిగించింది ఆ వాతావరణం. అక్కడి వారంతా వర్ధి అనాగరికులనీ, మంచీ-మర్యాదా ఏమీ వారికి తెలీదనీ- ఏమేమో చెప్పి పోశాడు. దానికి అంతా భిన్నంగా కనబడుతున్నయ్. ఆడ పెళ్ళివారు తాలూకు అంతా చదువుకొన్నవాళ్ళే. అటు సంప్రదాయాల్లోని మంచిని గ్రహించి, ఇటు అభ్యుదయంలోని చెడుగునీ విసర్జించే వారిలాగా కనబడ్డారు. ఆ పిల్లను గురించి తనకి అంతా తెలుసున్నట్టు చెప్పాడు శంకరం. అది మరింత ఆశ్చర్యం కలిగించింది రాంబాబుకి. మంగళసూత్ర ధారణ సమయంలో ముఖంలో ముఖం వుంచి చూడాలనుకున్నాడు కాని అంతమందిలో సిగ్గు విడిచి ఆమె వైపే చూడడం అతనికి చాతకాలేదు. అయితే రాంబాబుకి భార్య అతిలోక సుందరిగా కనిపించింది. అతని ముఖంలో వ్యక్తమైన సంతృప్తిని సుబ్బారాయుడుగారు గమనించక పోలేదు. పెళ్ళి అయిదు రోజులూ హరికథలూ, కూచిపూడి భాగవతుల నాట్య ప్రదర్శనాలూ అవీ ఏర్పాటుచేశారు. మూడోనాటి మధ్యాహ్నం తంతు చూచి మగపెళ్ళి వారందరికీ భలే విడ్డూరమయింది—

"అలక తీరింది!"

అది వారి ఆచారం— ఒక అరబస్తా బియ్యానికైతే వార్చి, పప్పూ, పులుసూ కాచి తోటలో- అది ఒక నిర్దేశ స్థలం- ఒకచోట చాపలు పరచి అన్నం అక్కడ కుప్పగా పోసి, గుంటచేసి పప్పూ, పులుసూ పోస్తారు. రెండు మూడు వందల కోతులు అక్కడ చేరుతాయి. పెద్దకోతులు పిల్లకోతి చెయ్యిపట్టి ఆ అన్నపు రాసిలో దూర్చి అటూ ఇటూ చెదిరిస్తాయి. వేడి వేడి ఆ అన్నపు రాసిలో చేతులు కాలిపోయి పిల్లకోతులు 'కుయ్యో మొర్రో' అంటున్నా తల్లి కోతులు ఏమీ లక్ష్యం చెయ్యవు. ఇలా చెదిరిపోయిన అన్నం కోతులు ఏరుకు తింటాయి. ఒక పెళ్ళిలో కనీసం ఒక కోతి పిల్లయినా చస్తూంటుంది. ఆ సాయంత్రం గోదావరి పాయదగ్గర కోతులు స్నానం చేస్తున్నాయీ అంటే కోతి పిల్ల చచ్చిందన్నమాటే! అయితే, ఏం చేస్తారో ఏమో గాని ఆ వూళ్ళో వున్న శతవృద్ధులుకూడా ఎప్పుడూ చచ్చిన కోతిపిల్లను తమ కళ్ళతో చూడలేదట! ఈ తంతుకు ముందు- వయోవృద్ధులైన ఒక మగ కోతి, ఒక కోతి పందిట్లో కుర్చీలలో కూర్చున్న వధూవరుల దగ్గరికి వస్తాయి. వారు ఆ కోతుల్ని తల నిమిరి బొట్టు పెట్టి ఆశీర్వదించి, కాయో పండో చేతికిచ్చి సాగనంపుతారు. ఈ ఘట్టానికి కొంత ప్రాధాన్యత వుందట— సీతరాములు పట్టాభిషేకోత్సవ సమయంలో- తమకు ఎంతగానో సహాయం చేసిన వానరులకు తమ కృతజ్ఞతలు వ్యక్తం చేసుకోవడ మట! వధూ వరులు సీతారాములు. ఇట్లా ఆ వృద్ధ వానర దంపతులు ఆశీర్గ్రహణం కోసం రాకపోతే ఏదో కీడు మూడుతుందని అక్కడి వారి విశ్వాసం. ఈ ఆచారంలో వుండే మంచి చెడ్డల విషయం అలావుంచి రాంబాబు మనసులో వారిని చాలా అభినందిచాడు. ఆ సందర్భంగా అర్ధాంగిని బాగా చూడడానికి అవకాశం లభించింది. ఆమె ముఖంలో నమ్రత, ఓరిమి, సంస్కారం నాగరికత- ఇలాటి వన్నీ ఏవేవో అతని కలల్లోని ఊహా సుందరి పుణికి పుచ్చుకొన్న గుణాలన్నీ ఆయా పాళ్ళలో అతనికి కనబడినయ్. శంకరంమీద అతనికి చాలా కోపం వచ్చింది. అతడు ఏదో విషయంలో అలక పూని వుంటాడనీ, తన అవ్యక్తమైన అయిష్టతను పూతగా జేసుకొని ఆ అలకను తీర్చుకొడానికి ప్రయత్నించి వుంటాడని అతనికి ఎందుకో అనిపించింది. అలక పాన్పుమీద కారు కోరమనీ, మోటారు సైకిలు కోరమనీ లేకపోతే మంచం మీదనుంచి లేవొద్దనీ ఏమో చెప్పాడు. తీరా మంచం మీద కూర్చోబోయేసరికి తను-

"నాకు నచ్చిన అంత అందమైన అమ్మాయిని ఇచ్చారు. నా కివ్వవలసినదీ, ఇవ్వగలిగినదీ మీ దగ్గర ఇంకేమీ వుండి వుండదు" అంటూ లేచిపోయాడు. శంకరం ఇది సహించ లేకపోయాడు. రాంబాబు శంకరాన్ని సహించలేక పోయాడు.

"మరో మూడు రోజులు ఇక్కడే వుండి మనుగుడు పులూ అవీ జరిపించుకుని వెళ్ళాలి మీరు- అది మా ఆచారం, ఆ పైన మీ యిష్టం-" అన్నారు వియ్యంకుడు గారు. సుబ్బారాయుడు గారూ, పార్వతమ్మగారూ అంగీకరించారు. సుబ్బారాయుడిగారి ప్రక్కకు చేరాడు శంకరం.

"అదికాదు మావయ్యా. మన ఇంటా వంటా ఇలాంటిది లేదు. మనకీ........"

"ఆగరా! అది మా బోటి పెద్దవాళ్ళు చూసుకోవాల్సిన విషయం- నీకెందుకు చెప్పూ?"

శంకరంతోబాటు తల్లికూడా ఈ మాటకి ఎంతో బాధ పడింది. తన కొడుకు కోప కారణాన్ని తాను బయలు పెట్టినందుకుకదా- తన అన్నగారు తనవాడిని ఇంత చులకన చేస్తున్నదీ- అనుకుంది.

"మొదటి నుంచీ అంతా పుల్లవిరుపుగానే వుంది వ్యవహారం!"— అన్నాడు శంకరం వెనక్కు తిరిగి.

తల్లి అందుకున్నది "అవున్రా! రామచంద్రం కన్నా వీడు అంత కాని వా డయాడుగా మరీ!" ఆమె కంఠం పూడుకుపోయింది. సుబ్బారాయుడు గారిలో కొంత చలనం కనపడింది.

"రత్నమ్మా! నువ్వూ..........." అంటూ అటు తిరిగారు. పందిరి రాటకు అట్ట ఒకటి కనబడింది—

"శ్రీ పి. బి. శంకరరావుగారి ప్రత్యేకాభివందనములతో" అనే అక్షరాలు రాసివున్నయ్.

"అలక తీరిందా బావా?" అంటూ రాంబాబు నవ్వుతూ లోపల్నుంచి వచ్చాడు.

సుబ్బారాయుడు గారికి కూడా నవ్వు ఆగలేదు. శంకరం అలకను గుటకలుగా చేసి మింగుతున్నట్టున్నాడు!!